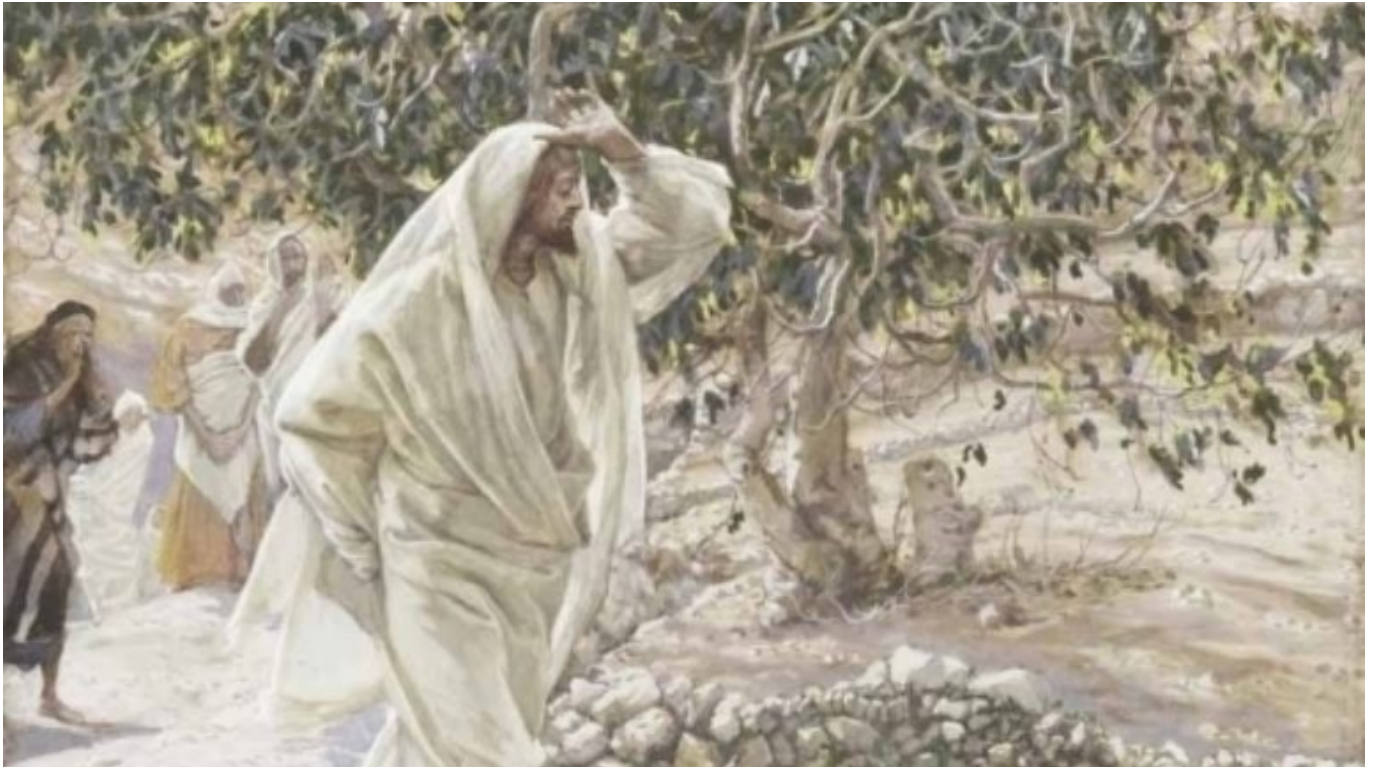

Τι συμβολίζει η ξηρανθείσα συκή

/ Γνώμες

Του Μητροπολίτου Φλωρίνης † Αυγουστίνου Καντιώτου

“ΤΟ πρωί, αγαπητοί μου, μάς άξίωσε ο Κύριος νά έορτάσουμε τή μεγάλη έορτή τών Βαΐων, κι άπόψε άρχίζει ή άγία καί Μεγάλη Έβδομάδα. Η ανθρώπινη καρδιά συγκινείται.

Στόν όρθρο τής Μεγάλης Δευτέρας, ή Έκκλησία μάς ύπενθυμίζει τήν ξηρανθείσα συκιά πού άναφέρει τò εύαγγέλιο (βλ. Ματθ. 21,18-22).

Ό Χριστός σάν σήμερα έμεινε όλη τήν ήμέρα στα Ίεροσόλυμα. Μόλις όμως βράδιασε έφυγε. Υπήρχε κίνδυνος. Στήν πόλι υπήρχαν κακοποιοί με ψυχή μοχθηρή. Γι’ αυτό προτιμᾷ τήν έρημο. Καλύτερα με τὰ άγρια ζῶα παρά με ανθρώπους κακούς.

Ό Χριστός με τούς μαθητάς βγήκε στήν ύπαιθρο. Εκεί διανυκτέρευσε καί προσευχόταν. Όταν ξημέρωσε πήρε πάλι τò δρόμο πρòς τὰ Ίεροσόλυμα. Άν καί γνώριζε ότι εκεί θα ύποστῇ πάθη καί θα σταυρωθῇ, ήταν αποφασισμένος νὰ

θυσιασθῇ καὶ νὰ χύσῃ τὸ αἷμα τοῦ «ὕπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας» (Θ. Λειτ. Μ. Βασ., καθαγ.). Καθὼς ἐπέστρεφε στὴν πόλι, στὸ δρόμο «ἐπέινασε» (Ματθ. 21,18). Μὴ μᾶς φαίνεται παράξενο αὐτό. Ἦταν τέλειος Θεός, ἀλλ' ἦταν καὶ τέλειος ἄνθρωπος. Ἔτσι καὶ πεινοῦσε, καὶ διψοῦσε, καὶ κουραζόταν καὶ εἶχε ἀνάγκη ὕπνου, ὅπως ἐμεῖς. Αὐτὰ λέγονται ἀδιάβλητα πάθη.

Αὐτὸς λοιπὸν ποὺ τρέφει ὅλο τὸν κόσμον τώρα πεινάει. Κ' ἐκεῖ ποὺ βαδίζει βλέπει μιὰ συκιά. Πλησιάζει, ἀπλώνει τὰ ἄχραντα χέρια τοῦ καὶ ψάχνει στὰ φυλλώματα νὰ βρῇ σῦκο. Μὰ δὲ βρῆκε. Καὶ τότε ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ βγῆκε μιὰ κατάρα. Εἶπε στὸ δέντρο· «Μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα»· νὰ μὴ γίνῃ καρπὸς ἀπὸ σένα ποτέ πλέον. Καὶ «ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκὴ», ἀμέσως ἡ συκιά ξεράθηκε (Ματθ. 21,19-20)· τὰ φύλλα κιτρίνισαν, ὁ χυμὸς στέγνωσε, κλαδιὰ καὶ κορμὸς ἦταν πλέον μόνο γιὰ τὴ φωτιά.

Θὰ ρωτήσῃ κανεὶς· Γιατί ὁ Χριστὸς νὰ κάνῃ κακὸ στὸ δέντρο; ἔφταιγε αὐτό;... Ἀπαντοῦμε.

Ὁ Χριστὸς σὲ ὅλη τὴν ἐπίγεια ζωὴ τοῦ δὲν ἔκανε κακὸ. Κάποτε οἱ συγχωριανοὶ τοῦ ἄρπαξαν λιθάρια νὰ τὸν λιθοβολήσουν, ἄλλοτε οἱ Γαδαρηνοὶ τὸν ἔδιωξαν, ἄλλοι τὸν συκοφαντοῦσαν· κανένα δὲν τιμώρησε, ἂν καὶ μποροῦσε. Καὶ πάνω στὸ σταυρὸ ἀκόμη προσευχήθηκε ὑπὲρ τῶν σταυρωτῶν τοῦ. Ἀλλ' ἐνῶ δὲν τιμώρησε ἄνθρωπο, ἔδωσε ὅμως δύο δείγματα τῆς τιμωρητικῆς τοῦ δικαιοσύνης – γιατί ὁ Χριστὸς δὲν εἶνε μόνο ἀγάπη, εἶνε καὶ δικαιοσύνη «καὶ δικαιοσύνας ἡγάπησεν» (Ψαλμ. 10,7· 44,8), καὶ μᾶς προτρέπει «Δικαιοσύνην μάθετε, οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς» (Ἠσ. 26,9). Συνεπῶς βραβεύει τὸ καλὸ καὶ τιμωρεῖ τὸ κακὸ. Δεῖγμα λοιπὸν τῆς τιμωρητικῆς δυνάμεώς τοῦ εἶνε δύο παραδείγματα στὴ Γραφή. Τὸ ἓνα εἶνε ὅτι ἐπέστρεψε νὰ μποῦν τὰ δαιμόνια σ' ἓνα κοπάδι χοίρων ποὺ ἔτρεφαν οἱ Γαδαρηνοί, οἱ χοῖροι ὤρμησαν στὸ γκρεμὸ καὶ πνίγηκαν (βλ. Ματθ. 8,28-32). Ἦταν τιμωρία τῆς πλεονεξίας καὶ φιλαργυρίας τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων. Τὸ ἄλλο εἶνε αὐτὸ ποὺ ἀκοῦμε σήμερα στὸ εὐαγγέλιο, ὅτι ξήρανε ἓνα δέντρο, γιὰ νὰ δώσῃ ἓνα δίδαγμα. Ποιό δίδαγμα; Παρακαλῶ προσέξτε.

Δὲν τὸ λέω ἐγώ, τὸ λέει ὁ Πλάτων· ὁ ἄνθρωπος εἶνε δέντρο, μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι τὸ δέντρο δὲν αἰσθάνεται, ἐνῶ αὐτὸς αἰσθάνεται, ἔχει λογικὴ. Ὅπως τὸ δέντρο ἔχει ῥίζα, κι ὁ ἄνθρωπος ἔχει ῥίζα. Ἡ ῥίζα τοῦ δέντρου εἶνε κάτω στὴ γῆ, ἡ ῥίζα τοῦ ἀνθρώπου εἶνε πάνω στὸν οὐρανό· ὁ ἄνθρωπος συνδέεται μὲ τὸ Θεὸ καὶ ἀπὸ αὐτὸν ἀντλεῖ πνοή· ἂν κοπῇ αὐτὴ ἡ ῥίζα, ὁ ἄνθρωπος γίνεται ἓνα κτῆνος πλέον. Ἀλλες ὁμοιότητες· τὸ δέντρο ἔχει φύλλα, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἔχει φύλλα· τὰ «φύλλα» τοῦ ἀνθρώπου εἶνε τὰ καλὰ τοῦ λόγια. Τὸ δέντρο ἔχει ἄνθη, ἄνθρωπος ἔχει ἄνθη· τὰ «ἄνθη» τοῦ εἶνε τὰ εὐγενῆ συναισθήματα καὶ οἱ ὠραῖες ἐφέσεις. Τὸ δέντρο ἔχει καρπούς, καὶ γι' αὐτοὺς κυρίως ὑπάρχει· καὶ ὁ ἄνθρωπος ἔχει καρπούς· οἱ

«καρποί» τοῦ ἀνθρώπου εἶνε τὰ καλά του ἔργα.

Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ βλέπουμε, ὅτι ἡ ξηρανθεῖσα συκὴ εἶνε σύμβολο κάποιων ἀνθρώπων. Ποιῶν;

-Συμβολίζει πρῶτον καὶ κυρίως τὴν ἰουδαϊκὴ συναγωγὴ. Τί ἔκαναν οἱ ἰουδαῖοι καὶ ἰδίως οἱ ἡγέται τους οἱ φαρισαῖοι; Εἶχαν ναό, ἔκαναν καθημερινῶς θυσίες, νηστεῖες μεγάλες, προσευχὲς μακρές, ἐλεημοσύνες ἐπιδεικτικές. Ὅλα τὰ εἶχαν, ἀλλὰ τὸ Θεὸ δὲν τὸν εἶχαν. Ἀπόδειξις ὅτι, ὅταν ἦλθε ὁ Χριστός, Τὸν σταύρωσαν.

Ἦταν λοιπὸν ὑποκριταί. Καὶ ἡ συκιὰ εἶνε σύμβολο τῶν ὑποκριτῶν ἰουδαίων, ποὺ ἐμφάνιζαν ἕνα ἐξωτερικὸ μεγαλεῖο, ἀλλὰ μέσα τους δὲν εἶχαν τίποτε. Ἑμοιαζαν, κατὰ μία ἄλλη εἰκόνα ποὺ εἶπε ὁ Χριστός, μὲ τάφους, ποὺ ἀπ' ἔξω εἶνε ωραῖοι, ἀλλὰ μέσα εἶνε πλήρεις «ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας» (Ματθ. 23,27). Ἡ ξηρανθεῖσα συκὴ λοιπὸν εἶνε σύμβολο ὅλου τοῦ ἰουδαϊσμοῦ, τὸν ὁποῖο ἀποδοκίμασε ὁ Θεός.

Κι αὐτὸ ποὺ εἶπε ὁ Χριστός, «Μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα» (ἔ.ἀ. 12,19), εἶνε καὶ προφητεία. Μέχρι σήμερα βλέπουμε ὅτι τὸ δέντρο τοῦ Ἰσραὴλ εἶνε ἄκαρπο, ἀρνητικὸς εἶνε ὁ ρόλος του στὸν κόσμον· τίποτε θετικὸ δὲν ἔχει παρουσιάσει καὶ δὲν ἐλκύει τὴ συμπάθεια. Μ' αὐτὰ δὲν κατηγοροῦμε τὸ λαὸ αὐτό· ξέρουμε ὅτι μιὰ μέρα οἱ Ἰσραηλῖτες θὰ μετανοήσουν καὶ θὰ πιστέψουν κι αὐτοὶ στὸ Χριστό (βλ. Ῥωμ. 11,26). Μέχρι τώρα πάντως εἶνε δένδρο ξηραμμένο· μόνο καρποὺς πικροὺς παράγει στὸν κόσμον.

-Ἀλλ' ὅπως ὁ Θεὸς φύτευσε στὴν παλαιὰ διαθήκη τὸν Ἰσραὴλ γιὰ νὰ εἶνε καρποφόρο δέντρο, παράγων πολιτισμοῦ καὶ ἐξημερώσεως τῆς ἀνθρωπότητος καὶ πρωτοπόρο στὴ θεογνωσία, ἔτσι στὴν καινὴ διαθήκη ἐξέλεξε τὸ δικό μας ἔθνος. Ὅταν Ἕλληνες ζήτησαν νὰ δοῦν τὸ Χριστό, ἐκεῖνος εἶπε· «Ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου» (Ἰω. 12,23). Ἔτσι τὸ ἔθνος μας ἐγίνε χριστιανικό. Σήμερα ὅμως εἴμαστε χριστιανικὸ ἔθνος; Τυπικῶς εἴμαστε· στὴν οὐσία δὲν εἴμαστε, ἀφοῦ ἀπομακρυνθήκαμε ἀπὸ τὴν ὁδὸ τοῦ Κυρίου· δὲν ἔχουμε νὰ δείξουμε ἔργα φωτεινά, ἅγια, καρποὺς καλοῦς. Ἐπομένως ἡ ἄκαρπη συκιὰ συμβολίζει τὴν ἀκαρπία καὶ τοῦ δικοῦ μας ἔθνους.

-Τέλος συμβολίζει καὶ κάθε ψευδοχριστιανό, ποὺ ἔχει μὲν φύλλα καὶ ἀνθούς, ἀλλὰ δὲν ἔχει καρπούς. Τέτοιοι εἶνε οἱ χριστιανοὶ τοῦ αἰῶνος μας, οἱ χριστιανοὶ τῆς ταυτότητος, τῶν ἑορτῶν καὶ πανηγύρεων. Μπορεῖ νὰ ἐμφανίζωνται κάπου – κάπου στὴν ἐκκλησία, νὰ προσκυνοῦν εἰκόνες, ν' ἀνάβουν κανένα κερί, νὰ νηστεύουν λίγο, νὰ ἐκτελοῦν μερικὰ τυπικὰ καθήκοντα· ἀλλ' αὐτὰ εἶνε φύλλα. Καλὰ εἶνε κι αὐτά, ποιὸς τὰ καταδικάζει; Εἶνε ὅμως ἀπλῶς φύλλα. Καὶ τὰ φύλλα ὑπάρχουν γιὰ

τὸν καρπὸ.

Ἀναγκαῖα λοιπὸν κι αὐτά, μὰ δὲν ἄρκοῦν. Ὁ Χριστιανὸς πρέπει νὰ δώσῃ καὶ καρπούς. Καὶ καρποὶ εἶνε τὰ ἔργα, οἱ πράξεις, οἱ θυσίες, ἡ αὐταπάρνησις, ἡ τήρησις τῶν ἐντολῶν, ὁ ἀγώνας γιὰ ἀγάπη, δικαιοσύνη, ἀγιότητα.

Θὰ ὠφεληθοῦμε σήμερα, ἀγαπητοί μου, ἐὰν καθένας μας τὸ βράδυ στὸ σπίτι, προτοῦ πέσῃ νὰ κοιμηθῇ, ἀναρωτηθῇ· Εἶμαι δέντρο φυτεμένο ἐδῶ 20, 30, 70, 80 χρόνια, ὅσα δώσῃ ὁ Θεός· τί ἔχω ἀποδώσει;...

Τοὺς καρποὺς τῶν δέντρων τοὺς γνωρίζουμε· οἱ καρποὶ ποὺ περιμένει ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὸν Χριστιανὸ ποιοὶ εἶνε; Σᾶς παρακαλῶ ἀνοῖξτε τὴν Καινὴ Διαθήκη σας στὴν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολή, κεφάλαιο 5ο, στίχο 22· ἐκεῖ θὰ δῆτε, ὅτι οἱ καρποὶ τοῦ δέντρου ποὺ λέγεται βαπτισμένος Χριστιανὸς εἶνε ἐννέα. Πρῶτος εἶνε ἡ ἀγάπη, ἡ κάθετος (πρὸς τὸν Θεό) καὶ ἡ ὀριζοντία (πρὸς τὸν πλησίον)· ἐὰν δὲν ἔχω ἀγάπη, εἶμαι «κύμβαλον ἀλαλάζον» (Α΄ Κορ. 13,1). Τοὺς ἄλλους καρποὺς δὲν σᾶς τοὺς λέω· κεντῶ τὴν περιέργειά σας νὰ τοὺς βρῆτε ἐσεῖς...

Εἵμαστε σὰν δέντρο «πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων» (Ψαλμ. 1,3). Καὶ μᾶς ποτίζει ὁ Θεὸς ὅχι μὲ νερὸ ἀλλὰ μὲ τὸ ἴδιο τοῦ τοῦ αἵμα! «Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες...», εἶπε (Ματθ. 26,27). Γι' αὐτὸ ἔχει ἀπαιτήσεις. «Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων», λέει, «ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς» (ἔ.ἀ.μ5,16). Γιὰ ὅποιον θὰ μείνῃ ἄκαρπη συκιά, ὅπως ὁ Ἰούδας κι ὅπως ἡ ἰουδαϊκὴ συναγωγὴ, ἰσχύει –ἀλλοίμονο– ἡ κατάρα τοῦ Χριστοῦ «Μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα» (ἔ.ἀ. 21,19) καὶ τὰ ἀπειλητικὰ λόγια τοῦ Προδρόμου πρὸς ὅλους, λαϊκοὺς καὶ κληρικοὺς, ἄρχοντες καὶ ἀρχομένους· «Ἦδη ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται» (ἔ.ἀ. 7,19), ξερριζώνεται καὶ ρίχνεται στὴ φωτιά· σὲ φωτιά ὅχι ὑλικὴ ἀλλὰ «εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ» (ἔ.ἀ. 25,41).

Εἴθε ν' ἀξιωθοῦμε νὰ εἵμαστε δέντρα καρποφόρα πρὸς δόξαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὄν, παῖδες Ἑλλήνων, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.